

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 14/07-117

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. júla 2008 v pléne zloženom z predsedníčky Ivetty Macejkovej a zo sudcov Jána Auxta, Ľubomíra Dobríka, Ľudmily Gajdošíkovej, Juraja Horvátha, Sergeja Kohuta, Milana Ľalíka, Jána Lubyho, Marianny Mochnáčovej, Ladislava Orosza a Rudolfa Tkáčika o sťažnosti Ing. R. M., V., kandidáta na starostu obce V., zastúpeného advokátkou JUDr. M. K., S., ktorou namieta nezákonnosť a výsledok volieb starostu obce V. konaných 2. decembra 2006, za účasti starostu obce V. M. H., takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. R. M. z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. decembra 2006 doručená sťažnosť Ing. R. M. (ďalej aj „sťažovateľ“) doplnená podaním z 12. februára

2007, v ktorej namieta nezákonnosť a výsledok volieb starostu obce V. konaných 2. decembra 2006, za účasti starostu obce V. M. H. (ďalej aj „odporca“).

V sťažnosti namietajúcej nezákonnosť volieb starostu obce V. konaných 2. decembra 2006 sa okrem iného uvádza:

„Napádam nezákonnosť volieb do orgánov samosprávy obce V. a to porušenie volebného moratória a výsledky volieb na starostu V.

Nezákonnosť volieb vidím v porušení § 30 ods. 2 a ods. 11 zák. č. 346/1990 Zb. jedným z kandidátov za starostu obce M. H. K uvedenému porušeniu došlo tak, že volebné moratórium začalo dňa 30. 11. 2006 o 7,00 hod ráno a konaním M. H., teda na jeho príkaz, o 9,30 uvedeného dňa išla pracovníčka Obecného úradu V. pani B. s darčekom do rómskej osady, kde rozdávala balíčky obsahujúce 600,- Sk slovenských a sladkosti s tým, že im to zasiela terajší pán starosta M. H. Bolo to odôvodnené tým, že pred mesiacom sa nezúčastnili posedenia organizovaného starostom, hoci pozvánky nedostali. Zo strany kandidáta na starostu obce M. H. išlo o psychologický moment ovplyvnenia voličov v čase volebného moratória.

Ďalším momentom ovplyvňujúcim voličov v čase volebného moratória zo strany M. H. bolo pustenie vody pre rómsku osadu dňa 1. 12. 2006, hoci im voda netiekla tri mesiace. Išiel ju pustiť pracovník P. P.

Nakoniec sa kandidát na starostu obce M. H. rozhodol dňa 1. 12. 2006 stavať byty v rómskej osade. Zabezpečil si bager od spoločnosti E. S., ktorý začal bagrovať základy pre domy resp. byty a betonárske práce začala vykonávať firma P. s. r. o. V. V rómskej osade sa šírila poplašná správa, že ak nepôjdu voliť M. H., tak im byty nebude stavať. Tento moment bol psychologickým ťahom uvedeného kandidáta na voličov z rómskej osady a na základe uvedenej skutočnosti majú uvedení voliči v pamäti úsilie uvedeného kandidáta ho dňa 2. 12. 2006 aj volili (viď výsledky z okrsku č. 1, ktorý bol umiestnený v priestoroch Základnej školy V.)

V okrsku č. 3, ktorý bol umiestnený v priestoroch Miestneho kultúrneho strediska (...) bol predsedom okrskovej komisie odoprený vstup pozorovateľov do volebnej miestnosti, ktoré im malo byť písomne odôvodnené a poznačené do zápisnice.

V okrsku č. 1 bolo 31 neplatných hlasovacích lístkov - a to ohľadne nesprávneho postupu okrskovej volebnej komisie pri posudzovaní platností hlasovacích lístkov a tento postup je v rozpore s § 31 ods. 4 zákona o voľbách do samosprávy obcí. Táto skutočnosť zakladá dôvod nezákonnosti volieb (Nález Ústavného súdu SR PL. ÚS 29/94 z 18. januára 1995). Všetci členovia volebnej okrskovej komisie č. 1 mali pri sčítavaní hlasov perá mohli pozmeniť hlasovacie lístky. Zapisovateľka Miestnej volebnej komisie pani Š. J., pracovníčka Obecného úradu, resp. prednostka Obecného úradu išla s volebnou urnou pre voličov do rómskej osady, z tejto osady boli dovážaní voliči na autách ľuďmi, ktorý sú preferovaní u M. H..

Kandidát M. H. získal vo voľbách 576 hlasov a to hlavne svojim nezákonným konaním v dobe 48 hodinového moratória a to najmä ovplyvňovaním voličov v rómskej osade, druhý kandidát získal 230 hlasov a navrhovateľ získal 468 hlasov.“

V doplnení sťažnosti doručenom ústavnému súdu 14. februára 2007 boli tvrdenia o nezákonnosti volieb uvedené v sťažnosti viac konkretizované a sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vo veci vydal tento nález: „*Ústavný súd zrušuje výsledok volieb starostu zo dňa 2. 12. 2006 vo volebnom obvode V. pre obec V.*“

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí, a pretože spĺňala všetky všeobecné a osobitné náležitosti podľa § 20 ods. 1 a 2 a § 60 zákona o ústavnom súde, uznesením č. k. PL. ÚS 14/07-14 zo 4. apríla 2007 ju prijal na ďalšie konanie.

Následne 19. apríla 2007 ústavný súd vyzval odporcu, aby sa vyjadril k sťažnosti a k uzneseniu ústavného súdu o prijatí uvedenej sťažnosti na ďalšie konanie.

Vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 16. mája 2007 odporca okrem iného uviedol:

„V rámci životných jubileí občanov nad 70 rokov, Obec V. pozýva týchto občanov na slávnostné posedenie bez rozdielu národností a vierovyznania. Tí občania, ktorí dosiahli takéto jubileum a ktorí sa nemohli zúčastniť takého posedenia z rôznych dôvodov, následne ich pracovníčky Obecného úradu navštívia a odovzdajú im pozornosť v rozsahu v akom dostali aj ostatní pozvaní občania. Tvrdenie sťažovateľa v danom prípade je nepravdivé, zavádzajúce a neopodstatnené, nakoľko pracovníčka Obecného úradu si plnila povinnosti tak ako to robievala aj v ostatných prípadoch v minulosti, keď sa občan nemohol takého životného jubilea zúčastniť.

Obdobne sú nepravdivé a zavádzajúce skutočnosti v sťažnosti sťažovateľa týkajúce sa dodávky pitnej vody do rómskej osady. Sťažovateľovi unikla tá pozornosť, že vodovod nie je v správe Obecného úradu V., ale je v správe P. Dodávku vody nereguluje Obec V., ale vodárenská spoločnosť o odstavení ako aj dodávke pitnej vody v žiadnom prípade nerozhoduje Obec V., ale P. Starosta obce nakoľko to nie je v jeho kompetencii v žiadnom prípade nemohol rozhodnúť o obnovení dodávky pitnej vody do rómskej osady. O tejto skutočnosti výlučne rozhodol správca a to P.

Nie sú pravdivé skutočnosti uvádzané v sťažnosti tykajúce sa nezákonnosti, účelovosti porušovania volebného moratória, že starosta obce V. sa rozhodol dňa 1. 12. 2006 stavať byty v rómskej osade, že vykopal jednu veľkú jamu, ktorú aj v ten deň začal betónovať a nebolo nič zamerané, vytyčené, a v rómskej osade pod týmto jeho činom sa začala šíriť správa, že ak nepôjdu voliť jeho ako kandidáta tak byty sa stavať nebudú.

Bytová výstavba v rómskej osade sa riešila dlhodobo. Touto problematikou sa zaoberalo aj obecné zastupiteľstvo obce V. Na výstavbu bytov v rómskej osade v obci V. bola v rámci výberového konania vybratá spoločnosť E. s. r. o. Sabinov so sídlom (...). Obec V. ako obstarávateľ stavenisko stavby odovzdal zhotoviteľovi E. s. r. o. S. dňa 22. 9. 2006.

V predchádzajúcom období o výstavbe bytov rozhodlo obecné zastupiteľstvo obce V. Na výstavbu rodinných domov vydal spoločný stavebný úrad pre obce L., V. a T. rozhodnutie č.j. SP/51-003/06-Šk zo dňa 17. 3. 2006 v zmysle ktorého žiadateľovi Obci V. bola predĺžená platnosť stavebného povolenia. Dňa 24. 8. 2006 obecné zastupiteľstvo prijalo uznesenie č. 400/2006, podľa ktorého obecné zastupiteľstvo schválilo

návrh na financovanie stavby podielom 80 % - štátna dotácia, 10 % - Obec V., 10 % - odpracovanie záujemcami o byty.

Aj tvrdenie sťažovateľa, že stavba bytov nebola vytýčená nie je pravdivé, je zavádzajúce. Sťažovateľovi určite nie je známa tá skutočnosť, že výstavbu nájomných bytov nižšieho štandardu obce V. bola vytýčená o čom Ústavnému súdu predkladáme protokol o vytýčení stavby.

Tvrdenie sťažovateľa, že zapisovateľka volebnej komisie išla s urnou sama do rómskej osady je tiež nepravdivé a zavádzajúce. Zapisovateľka volebnej komisie síce išla do rómskej osady ale spolu s členmi miestnej a okrskovej volebnej komisie, kde zloženie tejto komisie boli aj členovia ostatných politických strán zastúpených vo volebnej komisii. Títo členovia nešli svojvoľne sami, ale na požiadanie voličov, ktorí sa nemohli zo zdravotných a iných dôvodov zúčastniť volieb osobne vo volebnej miestnosti.

Zapisovateľka bola v rómskej osade za prítomnosti členov miestnej a okrskovej komisii a to p. M. za politickú stranu SNS, Ing. K. za politickú stranu KDĽ, JUDr. J. B. za politickú stranu Smer, p. Š. K. za politickú stranu SDKÚ-DS.

Tvrdenie sťažovateľa, že starosta Obce V. zabezpečil zvoz voličov prostredníctvom svojich oddaných ľudí je absolútny výmysel sťažovateľa.

Členovia Okrskovej a miestnej volebnej komisii, ktorá voľby riadila, nezistili žiadne porušenie priebehu volieb ako aj pripomienky alebo sťažnosti voči priebehu a výsledkom volieb.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného vyplýva, že dôvody uvedené v sťažnosti nie sú pravdivé. Priebeh volieb do orgánov samosprávy obce V. ako aj dodržanie volebného moratória sa uskutočnil v zmysle zákona č. 346/1990 Zb. Z toho dôvodu, žiadame, aby na základe predložených dôkazov ako aj výsledkov dokazovania ústavný súd vydal toto uznesenie

- 1. Ústavný súd Slovenskej republiky sťažnosť zamieta.*
- 2. Sťažovateľ je povinný zaplatiť trovy konania, ktoré budú vyčíslené priamo na pojednávaní.“*

K stanovisku odporcu zaslal sťažovateľ ústavnému súdu vyjadrenie z 28. mája 2007, v ktorom sa okrem iného uvádza:

„Vo V. stretnutie dôchodcov bolo dňa 8. 11. 2006 v hoteli A., od tohto dátumu do dátumu roznášania darčiekov pracovníčkou Obecného úradu vo V. ubehlo celých 22 dní, takže tvrdiť, že to bolo následne po takomto posedení trochu odporuje logike. Nikto z občanov v rómskej osade pozvánku na toto posedenie na deň 08. 11. 2006 nedostal a išlo asi o 10 takýchto občanov - dôchodcov, rómov. Dá sa to zistiť aj z prezenčnej listiny a odoslanej pošty, či boli pozývaní aj rómovia v čase, kedy boli pozývaní ostatní dôchodcovia.

Čo sa týka dodávky pitnej vody, každému aj sťažovateľovi je známe, že dodávka vody je v správe P., ale pre časť rómskej osady za vodu platiteľom je obec a keďže obyvatelia tejto časti neplatili za spotrebu vody, zaplatila to obec a vodu im zastavila. Toto potvrdzuje aj platobný rozkaz Okresného súdu v Kežmarku č. k. 1Rob 253/01 zo dňa 22. 01. 2003, kde obec zaplatila za vodu takmer 800 000.- Sk. Takže z toho je zrejmé, že spustenie alebo zastavenie prítoku vody je závislé od obecného úradu a starosta si ho vedel naplánovať.

Starosta obce vo svojom vyjadrení uvádza, že bytová výstavba v rómskej osade sa riešila dlhodobo. Sťažovateľovi je to známe, lebo sám bol schválený do komisie pre vyhodnotenie ponúk na výstavbu 12 rodinných domov nižšieho štandardu. Z tejto komisie sťažovateľa nikto neodvolal, na žiadnom vyhodnotení ponúk nebol a preto je presvedčený, že tento výkop a betonáž na výstavbu 12 rodinných domov bola účelová a mala napomôcť vo voľbách starostovi.

Obec disponuje s protokolom o vytýčení stavby zo dňa 3. 10. 2006 za prítomnosti projektanta, starostu a dodávateľa. Od tohto dátumu prešli dva mesiace, dodávateľ začal so stavbou 1. 12. 2006 bez toho, aby stavenisko bolo označené informačnou tabuľou, ohradené a nie je ani dodnes. V prácach sa nepokračuje a ani od uvedeného dňa sa nič neudialo. Keďže ide o niekoľko stavieb individuálne umiestnených natíska sa podozrenie, že zápis o odovzdaní stavby a o vytýčení staveniska boli vykonané dodatočne a účelovo pre prebiehajúce voľby a sťažnosti nielen sťažovateľa, ale aj mnohých iných občanov obce.

Spôsob výstavby tohto stavebného diela svedčí o tom, že sa jednalo vo veľkej rýchlosti a len pre efekt a s jasným účelom ovplyvniť voličov v tejto osade. Základy sú rovno vyliate do jamy, bez akéhokoľvek debnenia a náznaku realizovania prípojok inžinierskych sietí pre tento objekt. Toto divadlo trvalo iba niekoľko hodín v deň 1. 12. 2006. Odvtedy sa tam nič nedeje.“

Na základe výzvy ústavného súdu sťažovateľ podaním z 9. septembra 2007 a odporca podaním z 19. septembra 2007 oznámili mená a adresy svedkov, ktorých navrhujú vo veci vypočúť v rámci dokazovania na preukázanie nimi tvrdených skutočností.

K niektorým tvrdeniam uvedeným v sťažnosti, resp. jej doplnení, si ústavný súd vyžiadal písomné vyjadrenia a podklady od dotknutých subjektov.

Ústavný súd zaslal žiadosti o poskytnutie informácií a obstaranie podkladov Okresnej prokuratúre K., starostovi obce V., obchodnej spoločnosti E., spol. s r. o., S. (ďalej len „obchodná spoločnosť E.“), a obchodnej spoločnosti P., a. s., P. (ďalej len „P.“).

Okresná prokuratúra K. v prípise č. k. Pn 2325/06-16 z 22. novembra 2007 uviedla:

„V nadväznosti na Váš prípis zo dňa 19. 11. 2007 Vám oznamujem, že tunajšej prokuratúre bolo dňa 11. 12. 2006 osobne doručené písomné podanie Š. K. ml., bývajúceho vo V. (...), týkajúce sa komunálnych volieb uskutočnených 2. 12. 2006 v obci V.

Podnet bol zaevidovaný pod sp. zn. Pn 2325/06 a dňa 14. 12. 2006 bol ako podozrenie z trestného činu marenia prípravy a priebehu volieb podľa § 351 Tr. zák. odstúpený v zmysle ust. § 198 ods. 1 Tr. por. na priame vybavenie Úradu justičnej a kriminálnej polície v K. s pokynom na vykonanie konkrétnych úkonov. O odovzdaní veci bol podávateľ informovaný.

Rozhodnutím vyšetrovateľa - OR PZ P., Úradu justičnej a kriminálnej polície K. zo dňa 12. februára 2007 pod číslom konania ORP-108/OEK-KK-2006 bolo rozhodnuté podľa § 197 ods. 1 písm. d/ Tr. por. o odmietnutí veci. Prokurátorka sa s rozhodnutím vyšetrovateľa stotožnila.

Okrem toho bolo lustráciou v evidenčných pomôckach tunajšej prokuratúry zistené, že obdobný (nie však totožný) podnet bol predmetom šetrenia Odboru skráteného vyšetrovania OR PZ SR P. pod číslom konania ORP-3677/OSV-KK-2006 ako podozrenie z trestného činu podľa § 351 ods. 1 Tr. zákona, pričom policajný orgán OSV K. uznesením zo dňa 20. 12. 2006 pod číslom konania ORP-3677/OSV-KK-2006 podľa § 197 ods. 1 písm. d) Tr. por. vec odmietol.“

Starosta obce V. v podaní č. j.: 3268/2007 z 29. novembra 2007 uviedol:

„Každoročne, nie len v roku 2006, sa koná posedenie dôchodcov nad 70 rokov v hoteli A. vo V. Prítomní dôchodcovia okrem občerstvenia dostanú finančnú čiastku podľa možnosti obce, v roku 2006 to činilo 600,- Sk a balíček salóniek. Dôchodcovia 90 roční a viac dostali čiastku 2000,- Sk.

Všetci dôchodcovia, ktorí dovŕšili v príslušnom roku vek 70 rokov sú pozvaní a to doručením pozvánky (vid'. príloha)

Tí, ktorí sa na uvedenú akciu nedostavia, postupne prichádzajú na OcÚ, kde si darček preberú.

Ostatným ho doručíme osobne v príslušnom mesiaci. Dôchodcom v rómskej osade sa darčeky odovzdávali v priestoroch bývalej MŠ, neskôr ZŠ. Nakoľko však budova od roku 2006 neslúži týmto účelom, darčeky im boli odovzdané pred budovou. Dňa 30. 11. 2006 o 10³⁰ hod., išlo celkovo o 9 osôb nad 70 rokov a celý akt trval 10 minút.

V roku 2006 sa neuskutočnili žiadne iné spoločenské akcie, ktoré by organizoval Obecný úrad.“

Obchodná spoločnosť E. vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 12. decembra 2007 uviedla:

„Naša spoločnosť na základe vyhodnotenia výberového konania uzatvorila s obcou V. dňa 7. 8. 2006 zmluvu o dielo na výstavbu obecných nájomných bytov nižšieho štandardu z termínom realizácie začatie 04/2007 ukončenie 04/2008. Nakoľko sa stavenisko nachádza v jestvujúcej rómskej osade a hrozilo, že pozemky určené pre výstavbu obecných bytov budú zastavané nelegálnou výstavbou, obec nás požiadala o začatie prác ešte pred zmluvne dohodnutým termínom realizácie. Po zabezpečení uvoľnenia časti staveniska a jeho odovzdaní našej spoločnosti boli v mesiaci december začaté práce na dvoch bytových domoch. Nakoľko v tom čase sme mali značne vyťažené vlastné kapacity, zadali sme realizáciu časti stavby spoločnosti P., s. r. o., ktoré táto spoločnosť pre nás realizovala v subdodávke. Z dôvodu nepriaznivých klimatických podmienok boli práce na stavbe prerušené. Počas prerušenia prác došlo k naplneniu obáv, pre ktoré nás obec požiadala o predčasné začatie prác a značná časť pozemkov určených na výstavbu obecných bytov

bola zastavaná nelegálnymi stavbami. Práce na stavbe z vyššie uvedených dôvodov neboli obnovené, nakoľko nebolo možné zabezpečiť odstránenie nepovolených stavieb a odovzdať stavenisko ako celok pre realizáciu celej stavby. Naša spoločnosť v zmysle podmienok zmluvy o dielo uvažuje o odstúpení od jej plnenia.“

P. v odpovedi na dožiadanie doručenej ústavnému súdu 10. decembra 2007 uviedla, že od 1. januára 2005 verejný vodovod v obci V. prevádzkuje spoločnosť P., a. s., P. (ďalej len „P., a. s.“), pričom v pripojenom vyjadrení tejto obchodnej spoločnosti sa okrem iného uvádza:

„Dodávka vody je obmedzovaná zo strany P., a. s. v zmysle zákona 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a kanalizáciách.

Naša spoločnosť nemá evidenciu, ktorá by rozdeľovala odberné miesta rómskej a nerómskej komunity.

Dňa 1. decembra 2006 sa vyskytla na vodovodnom potrubí na ulici (...) neočakávaná porucha, ktorá bola v krátkom čase od nahlásenia odstránená. Niektoré odberné miesta mohli byť z tohto dôvodu v čase poruchy obmedzené pri dodávke pitnej vody.

Naša spoločnosť eviduje len vyššie uvedené odberné miesta registrované na obec V. Z evidencie nevieme určiť či sa jedná o rómsku osadu alebo iné odberné miesto.“

Ústavný súd 4. januára 2008 zaslal právnym zástupcom účastníkov konania na vedomie vyjadrenia oslovených subjektov a súčasne v ten istý deň požiadal P., a. s., o doplnenie jej vyjadrenia. Uvedená spoločnosť podaním doručeným ústavnému súdu faxom 15. januára 2008 a následne poštou 17. januára 2008 doplnila svoje vyjadrenie takto:

„Podrobnejšiu evidenciu s uvedením odberných miest, ktorých sa tá ktorá odstávka dotýkala P., a. s., spätne nemá k dispozícii. Príloha č. 2 súčasne obsahuje aj zoznam neplatičov, u ktorých P., a. s., z dôvodu nezaplatenia vodného pristúpila k prerušeniu dodávky pitnej vody, ako aj dátum obnovenia dodávky vody.

Dodávka pitnej vody v obci je plynulá s výnimkou nižšie uvedených porúch a odstávok neplatičov. Príloha č. 3 obsahuje všetky poruchy a s tým súvisiace odstávky od 3. 12. 2006 až po súčasnosť. V súčasnej dobe P., a. s., okrem 2 neplatičov neeviduje žiadnu odstávku pitnej vody pre obec V.

V období pred komunálnymi voľbami uskutočnenými 2. decembra 2006 nám obec V. nedoručila žiadny podnet na odstávku vody alebo obnovenie jej dodávky v obci V., ani v jej niektorej časti.“

Za účasti sťažovateľa, jeho právnej zástupkyne, odporcu a jeho právneho zástupcu ústavný súd uskutočnil 7. marca 2008 dokazovanie výsluchom predvolaných svedkov na Obecnom úrade vo V.

Na posúdenie skutočností namietaných v sťažnosti boli relevantné výpovede týchto svedkov:

Svedok M. P., predseda okrskovej volebnej komisie č. 3, okrem iného uviedol, že podľa rozhodnutia okrskovej volebnej komisie pri sčítavaní hlasov mohli byť prítomní traja pozorovatelia, pričom nikto sa nedomáhal, aby v zápisnici bolo zaznamenané, že mu pri sčítavaní hlasov bola odopretá účasť. Samotný priebeh sčítavania hlasov svedok opísal tak, že *„obsah oboch uriem sa vysypal na jednu kopu a túto sme rozdelili približne na polovicu a potom sme sčítavali v dvoch miestnostiach, ktoré boli prepojené dverami, ktoré boli otvorené počas sčítavania hlasov“*.

Svedok Š. K., člen miestnej volebnej komisie, vo výpovedi uviedol, že bol prítomný pri sčítavaní hlasov vo volebnom okrsku č. 3, pričom do jeho priebehu mal zasahovať pán M., člen miestnej volebnej komisie, ktorý v priebehu sčítavania hlasov mal sám od seba zobrať kopu volebných lístkov a odniesť ju do zadnej miestnosti. Svedok ďalej uviedol, že *„sčítavanie prebiehalo separátne na troch miestach, a to v dvoch miestnostiach a na chodbe“*, v dôsledku čoho nebola pri sčítavaní hlasov vzájomná kontrola členov okrskovej volebnej komisie. Podľa svedka zápisnicu s konečným výsledkom volieb mal doručiť miestnej volebnej komisii pán M. Svedok bol prítomný aj pri hlasovaní obyvateľov rómskej národnosti do prenosnej volebnej schránky, keď podľa jeho názoru došlo v jednom prípade k opakovaným pokusom ovplyvniť voličku pri volebnom akte. Na záver svedok konštatoval, že výhrady k priebehu volieb neuviedol do zápisnice iba preto, že *„nemal som*

dostatočné informácie o mojich právach ako člena komisie, čiže som ani nevedel, že to môžem urobiť“.

Svedkovia J. B., predseda okrskovej volebnej komisie č. 1, a J. M., člen okrskovej volebnej komisie č. 1, zhodne uviedli, že hlasy sčítavala okrsková komisia na jednom mieste za prítomnosti všetkých jej členov, a kategoricky odmietli, že by niekto akýmkoľvek spôsobom volebné lístky upravoval, a tým aj spochybňoval ich platnosť. Svedok J. M., ktorý sa zúčastnil volieb obyvateľov rómskej národnosti do prenosnej volebnej schránky, uviedol: *„Vylučujem možnosť manipulácie v súvislosti s voľbou do prenosnej schránky.“* Túto skutočnosť vo výpovedi potvrdil aj svedok JUDr. J. B., člen miestnej volebnej komisie.

Svedkyňa M. B., zamestnankyňa obecného úradu, uviedla, že tak, ako aj po iné roky, odovzdala peniaze spolu s balíčkom so sladkosťami v rómskej osade tým Rómom – jubilantom, ktorí sa nemohli zúčastniť spoločenského podujatia, na ktorom sa balíčky spolu s finančnými prostriedkami rozdávali. Na odovzдание balíčkov svedkyňu nikto nevyzval a ona sama si ani neuvedomila, že sa tak deje dva dni pred komunálnymi voľbami v čase volebného moratória. Akúkoľvek spojitosť tejto akcie s voľbami svedkyňa vylúčila.

Po skončení výsluchu svedkov v súvislosti s námietkou sťažovateľa týkajúcou sa preferovania jednotlivých kandidátov, pokiaľ ide o uznanie alebo neuznanie platnosti hlasovacích lístkov, ústavný súd za prítomnosti účastníkov konania a ich právnych zástupcov otvoril krabicu s volebnou dokumentáciou volebného okrsku č. 1. Po jej otvorení krabice bolo zistené, že hlasovacie lístky, ktoré boli okrskovou volebnou komisiou č. 1 uznané za neplatné, boli takto uznané v súlade s volebným zákonom. Z celkového počtu 31 neplatných lístkov bol na dvoch ako dôvod neplatnosti uvedený text *„dva lístky v obálke“*. Zároveň bolo zistené, že jeden z uvedených neplatných lístkov bol v prospech sťažovateľa a druhý v prospech odporcu.

Po vykonaní overenia bola volebná dokumentácia uložená späť do krabice a táto bola za prítomnosti účastníkov konania a ich právnych zástupcov zapečatená.

Na základe návrhov účastníkov za účasti sťažovateľa, jeho právnej zástupkyne, odporcu a jeho právneho zástupcu ústavný súd uskutočnil 11. apríla 2008 a 2. mája 2008 ďalšie dokazovanie výsluchom predvolaných svedkov, pričom svedkovia Ing. D. M. a Š. K. boli podrobení vzájomnej konfrontácii.

Svedkyňa Ing. K. K., členka okrskovej volebnej komisie č. 1, okrem iného vo svojej výpovedi uviedla, že pokiaľ ide o priebeh volieb v sídle okrskovej volebnej komisie č. 1, ten bol podľa jej názoru regulárny, čo však nemožno povedať o uskutočnení volieb do prenosnej volebnej schránky v rómskej osade. Podľa svedkyne počas navštevovania voličov s prenosnou volebnou schránkou bola prítomná „asi v dvoch domoch jedna pani a ovplyvňovala voličov, koho majú voliť“. Toto ovplyvňovanie voličov bolo ukončené na priamy zásah svedkyne. Podľa jej názoru rómskych obyvateľov vo voľbách ovplyvnilo aj to, ako sa z počutia dozvedela, že počas volebného moratória sa začali robiť základy na sociálne byty v rómskej osade, obnovila sa dodávka odstavenej vody a rozdávali sa balíčky spolu s finančnou hotovosťou. Svedkyňa v súvislosti s možným ovplyvnením rómskych voličov poukázala aj na to, že počas uskutočnenia volieb do prenosnej volebnej schránky v rómskej osade bola prítomná aj pani J., v tom čase prednostka obecného úradu.

Svedkyňa Bc. Š. J., zapisovateľka miestnej volebnej komisie, v súvislosti s voľbami do prenosnej volebnej schránky v rómskej osade okrem iného uviedla: „Neviem o nikom, že by bol niekto ovplyvňoval voličov, a mám za to, že bola zachovaná aj tajnosť volieb.“ Ďalej svedkyňa poznamenala, že sa každého člena miestnej volebnej komisie opýtala, či má pripomienky k zápisnici alebo k priebehu volieb, pričom konštatovala, že to bola jej povinnosť, ktorá vyplývala priamo z funkcie zapisovateľky miestnej volebnej komisie.

Svedkyňa A. B., podpredsedníčka okrskovej volebnej komisie č. 3, uviedla, že za účasti pozorovateľov sa otvorili volebné urny, ich obsah sa vysypal na stoly a „začalo sa triediť, osobitne lístky na starostu a osobitne na poslancov“. Najprv za účasti všetkých členov okrskovej komisie boli spočítané hlasovacie lístky pre voľbu starostu a potom pri sčítaní hlasovacích lístkov pre voľbu poslancov sa po vzájomnej dohode okrsková

volebná komisia rozdelila na dve skupiny. Jedna skupina pracovala na pôvodnom mieste a druhá vo vedľajšej miestnosti, kde neboli dvere.

Svedkyňa Ž. J., členka okrskovej volebnej komisie č. 3, uviedla: „*Sčítavanie prebehlo vo veľkej miestnosti, kde boli aj urny, najprv sa sčítali hlasy pre voľbu starostu (...), pre voľby poslancov sme sa rozdelili, ja som bola pridelená do druhej miestnosti, neviem, či boli 3 alebo 2 skupiny*“. Na otázku, či sčítavanie hlasov pre voľbu starostu prebiehalo v jednej hlavnej miestnosti, svedkyňa odpovedala: „*Tých lístkov bolo menej, vmestili sme sa tam, všetci sme boli spolu.*“

Svedok Ing. D. M., člen miestnej volebnej komisie, uviedol, že z jeho pohľadu boli voľby regulárne a že miestna volebná komisia neriešila žiadne sťažnosti ani pripomienky. Počas sčítavania hlasov sa svedok nachádzal vo volebnej miestnosti volebného okrsku č. 3, pričom sa vyjadril, že sčítavanie hlasov riadila okrsková volebná komisia. Podľa svedka sa najskôr sčítavali hlasovacie lístky pre voľbu starostu v jednej miestnosti na jednom stole za prítomnosti všetkých členov okrskovej volebnej komisie. Ďalej svedok k priebehu sčítavania hlasov uviedol: „*Po sčítaní volebných lístkov na voľby starostu, ktoré prebehlo za prítomnosti všetkých členov komisie a prítomných ďalších osôb, vzhľadom na to, že sčítavanie hlasov na poslancov neprebiehlo dostatočne rýchlo, rozdelila sa okrsková volebná komisia najskôr na dve časti a následne až na 3 časti.*“

Po skončení výsluchu svedka Ing. D. M. predstúpil svedok Š. K. za účelom uskutočnenia konfrontácie tvrdení týchto svedkov. Zásadný rozpor v tvrdeniach svedkov o sčítaní hlasovacích lístkov pre voľby starostu v jednej, resp. v dvoch až troch miestnostiach, a rozpor v tvrdení o tom, kto doručil zápisnicu o výsledkoch volieb vo volebnom okrsku č. 3 miestnej volebnej komisii, zostal neodstránený. Obaja svedkovia zotrvali na svojich pôvodných tvrdeniach, pričom svedok K. v rámci konfrontácie dívajúc sa na svedka Ing. M. uviedol: „*Ked' si prišiel pred koncom, zobral si lístky a odišiel si s nimi na chodbu.*“ Ďalej uviedol: „*Výsledky z okrskovej volebnej komisie č. 3 niesol na miestnu volebnú komisiu M.*“ Na uvedené tvrdenia reagoval svedok Ing. M. konštatovaním: „*Čo ste povedali, nie je to pravda.*“ V rámci konfrontácie svedok K. ešte uviedol: „*Nebol som si*

presne istý, čo môžem ako člen komisie urobiť, lebo metodické pokyny sme nedostali.“
Na uvedené reagoval svedok Ing. M. otázkou: *„Pán K., boli ste prvýkrát na voľbách ako člen volebných komisií?“* Svedok K. uviedol: *„Nie, už som bol aj v minulosti.“*

Napokon 2. mája 2008 na návrh na doplnenie dokazovania za účasti účastníkov konania a ich právnych zástupcov boli na ústavnom súde vypočutí ešte ďalší traja svedkovia.

Svedkyňa D. K., zapisovateľka okrskovej volebnej komisie č. 3, okrem iného uviedla, že *„stoly sa dali dokopy, vysypal sa obsah urien“* a začalo sa so sčítaním hlasovacích lístkov. Ďalej uviedla: *„Potom sa posudzovala platnosť hlasov jednotlivých kandidátov na starostu. Platné hlasy sa spočítali, prelepili sa, dali sa do krabice. Ostali hlasy na členov zastupiteľstva. Keďže bolo veľa lístkov, rozdelili sme sa na tri skupiny.“* Svedkyňa ďalej uviedla, že po skončení sčítania hlasov sa pýtala členov okrskovej komisie, či majú pripomienky, *„ale nikto si neuplatnil toto právo vzniesť výhrady k priebehu volieb“*.

Svedkyňa A. Š., pozorovateľka, uviedla: *„Prišla som o 20:00 h ako nezávislý občan, pustili ma bez problémov, chcela som vidieť, ako to je počas sčítavania hlasov. Sčítavalo sa v jednej miestnosti a keďže tam bol hluk, dva páry (ľudia okrskovej volebnej komisie) sa premiestnili do druhej miestnosti. Ku koncu zobral p. M. nejaké lístky a spolu s 2 členmi okrskovej volebnej komisie odišiel do tretej miestnosti“*. Na otázku, či vie rozlíšiť, kedy prebiehalo sčítavanie hlasov pre starostu a kedy pre poslancov, svedkyňa odpovedala: *„Prebiehalo to asi naraz, neviem to tak posúdiť.“* Na otázku, kde sa sčítavali hlasovacie lístky pre voľbu starostu, svedkyňa odpovedala: *„Bolo to v prvej miestnosti, po hodine, keďže tam bolo napätie, sa preniesli do druhej miestnosti.“* Na ďalšiu otázku, či po hodine boli sčítané hlasy pre starostu, svedkyňa uviedla: *„Ja to neviem uviesť, lebo to bolo celé chaotické, ani si to veľmi nepamätám.“*

Svedok Ing. Š. J., člen miestnej volebnej komisie, v súvislosti so sčítaním hlasov uviedol: *„Hneď na začiatku došlo k rozdeleniu okrskovej volebnej komisie na skupiny, teda týkalo sa to ako hlasovacích lístkov na starostu, tak aj na poslancov.“*

II.

Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.

Podľa čl. 30 ods. 1 prvej vety ústavy občania majú právo zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo alebo slobodnou voľbou svojich zástupcov.

Podľa čl. 30 ods. 3 ústavy volebné právo je všeobecné, rovné a priame a vykonáva sa tajným hlasovaním. Podmienky výkonu volebného práva ustanoví zákon.

Podľa čl. 30 ods. 4 ústavy občania majú za rovnakých podmienok prístup k volebným a iným verejným funkciám.

Podľa čl. 31 ústavy zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti.

Podľa § 10 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „volebný zákon“) na odovzdávanie hlasovacích lístkov a na sčítanie hlasov sa utvárajú v obciach volebné okrsky.

Podľa § 11 ods. 2 volebného zákona vo volebných okrskoch sa zriaďujú okrskové volebné komisie.

Podľa § 30 ods. 1 volebného zákona volebná kampaň (ďalej len „kampaň“) je činnosť politickej strany, nezávislého kandidáta, prípadne ďalších subjektov zameraná na podporu alebo slúžiaca na prospech kandidujúcej politickej strany alebo nezávislého kandidáta vrátane inzercie alebo reklamy prostredníctvom rozhlasového a televízneho vysielania podľa odseku 4, hromadných informačných prostriedkov, plagátov alebo iných nosičov informácií.

Podľa § 30 ods. 2 volebného zákona kampaň sa začína 17 dní a končí sa 48 hodín pred začiatkom volieb. Vedenie kampane mimo určeného času je zakázané.

Podľa § 31 ods. 1 prvej a druhej vety volebného zákona volič hlasuje osobne. Zastúpenie nie je prípustné.

Podľa § 31 ods. 6 volebného zákona volič môže požiadať zo závažných, najmä zdravotných dôvodov okrskovú volebnú komisiu o to, aby mohol hlasovať mimo volebnej miestnosti, a to len v územnom obvode volebného okrsku, pre ktorý bola okrsková volebná komisia zriadená. V takom prípade okrsková volebná komisia vyšle k voličovi dvoch svojich členov s prenosnou volebnou schránkou, hlasovacími lístkami a obálkou. Volič hlasuje tak, aby sa dodržala tajnosť hlasovania.

Podľa § 36 volebného zákona v miestnosti, kde okrsková volebná komisia sčíta hlasy, majú právo byť prítomní členovia volebných komisií vyššieho stupňa a pracovníci ich odborných (sumarizačných) útvarov, ako i osoby, ktorým na to dala povolenie okrsková volebná komisia.

Podľa § 37 volebného zákona

(1) Po ukončení hlasovania dá predseda okrskovej volebnej komisie zapečatiť nepoužité hlasovacie lístky a obálky a potom dá otvoriť volebnú schránku. Ak okrsková volebná komisia použila na výslovnú žiadosť jednotlivých voličov aj prenosnú volebnú schránku, komisia obsah schránok po ich otvorení zmieša.

(2) Okrsková volebná komisia vyberie obálky s hlasovacími lístkami z volebnej schránky, spočíta obálky a porovná počet obálok so záznamami v zozname voličov. Neúradné obálky komisia vylúči.

(3) Po vybratí hlasovacích lístkov z obálok okrsková volebná komisia rozdelí hlasovacie lístky pre voľby do obecného (mestského) zastupiteľstva a osobitne pre voľby starostu obce (primátora). Potom zistí počet platných hlasov odovzdaných pre jednotlivých kandidátov. Výsledky zapíše do zápisnice o hlasovaní.

(4) Každý člen okrskovej volebnej komisie môže nazerať do hlasovacích lístkov. Predseda okrskovej volebnej komisie kontroluje správnosť sčítania hlasov.

Podľa § 38 volebného zákona

(1) Neplatný je hlasovací lístok,

a) ktorý nie je na predpísanom tlačive,

b) ktorý nie je upravený podľa § 31 ods. 4,

c) ak volič na hlasovacom lístku neoznačil zakrúžkovaním ani jedného kandidáta, alebo ak označil zakrúžkovaním viac kandidátov, než má byť vo volebnom obvode zvolených do obecného (mestského) zastupiteľstva, alebo neoznačil zakrúžkovaním ani jedného kandidáta na funkciu starostu obce (primátora), alebo ak zakrúžkovaním označil viac ako jedného kandidáta na takúto funkciu.

(2) Ak sú v obálke dva alebo viac hlasovacích lístkov, okrsková volebná komisia vylúči hlasovacie lístky s neoznačenými kandidátmi. Ak sú v obálke dva alebo viac hlasovacích lístkov pre voľby poslancov, na ktorých sú kandidáti označení zhodne a správne, okrsková volebná komisia počíta za platný len jeden z hlasovacích lístkov; v opačnom prípade sú všetky hlasovacie lístky neplatné. Obdobne sa postupuje pri posudzovaní hlasovacích lístkov pre voľby starostu obce (primátora).

(3) Poškodenie hlasovacieho lístku nemá vplyv na jeho platnosť. Na prečiarknuté alebo dopísané mená sa neprihliada.

(4) V sporných prípadoch rozhoduje o platnosti hlasovacieho lístka okrsková volebná komisia s konečnou platnosťou.

Podľa § 39 ods. 1 volebného zákona okrsková volebná komisia vyhotoví dvojmo zápisnicu o hlasovaní, ktorú podpíšu predseda a ostatní členovia komisie a zapisovateľ. Dôvody odmietnutia podpisu sa poznamenajú.

Podľa § 40 ods. 1 volebného zákona po sčítaní hlasov a podpísaní zápisnice o hlasovaní ohlásí predseda okrskovej volebnej komisie výsledok hlasovania a jeden rovnopis zápisnice zašle bezodkladne miestnej volebnej komisii a vyčká na jej pokyn na ukončenie činnosti.

Podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže

- a) vyhlásiť voľby za neplatné,
- b) zrušiť napadnutý výsledok volieb,
- c) zrušiť rozhodnutie volebnej komisie a vyhlásiť za zvoleného toho, kto bol riadne zvolený,
- d) sťažnosť zamietnuť.

Ústavný súd vychádzal pri zisťovaní skutkového stavu zo sťažnosti a z jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania, z vyžiadanej volebnej dokumentácie, z písomných vyjadrení oslovených subjektov a z výsluchov svedkov uskutočnených 7. marca 2008 na Obecnom úrade vo V. a 11. apríla 2008 a 2. mája 2008 na ústavnom súde.

Zo zápisnice okrskovej volebnej komisie volebného okrsku č. 1 okrem iného vyplýva, že počet osôb zapísaných v zoznamoch voličov bol 912, počet voličov, ktorým boli vydané obálky rovnako ako počet odovzdaných obálok, bol 403 a počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby starostu obce vo volebnom okrsku č. 1 bol 370. Počet platných hlasov odovzdaných pre kandidáta na starostu s poradovým číslom 1 bol 240 a počet platných hlasov odovzdaných pre kandidáta s poradovým číslom 3 bol 95.

Zápisnica okrskovej volebnej komisie volebného okrsku č. 1 bola podpísaná všetkými členmi komisie a zapisovateľkou 2. decembra 2006 o 23.18 h. Nikto z členov komisie neodmietol zápisnicu podpísať ani neuviedol výhrady k priebehu alebo k výsledku volieb.

Zo zápisnice okrskovej volebnej komisie volebného okrsku č. 3 okrem iného vyplýva, že počet osôb zapísaných v zoznamoch voličov bol 765, počet voličov, ktorým boli vydané obálky rovnako ako počet odovzdaných obálok, bol 464 a počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľbu starostu obce vo volebnom okrsku č. 3 bol 461. Počet platných hlasov odovzdaných pre kandidáta s poradovým číslom 1 M. H. bol 187 a počet platných hlasov odovzdaných pre kandidáta s číslom 3 Ing. R. M. bol 182.

Zápisnica okrskovej volebnej komisie volebného okrsku č. 3 bola podpísaná všetkými členmi komisie a zapisovateľkou 3. decembra 2006 o 0.50 h. Nikto z členov komisie neodmietol zápisnicu podpísať ani neuviedol výhrady k priebehu alebo k výsledku volieb.

Z prílohy č. 1 k zápisnici vyplýva, že pri sčítavaní hlasov okrem členov komisie a zapisovateľky boli ďalej prítomní: Ing. Š. J., člen miestnej volebnej komisie, Ing. D. M., člen miestnej volebnej komisie, Š. K., člen miestnej volebnej komisie, a A. Š., pozorovateľka.

Zo zápisnice miestnej volebnej komisie okrem iného vyplýva, že počet osôb zapísaných v zoznamoch voličov v obci V. bol 2535, počet voličov, ktorým boli vydané obálky rovnako ako počet odovzdaných obálok, bol 1317 a počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby starostu obce bol 1274.

Za starostu obce bol zvolený kandidát s poradovým číslom 1 M. H. s počtom platných hlasov 576 a na druhom mieste s počtom platných hlasov 468 sa umiestnil kandidát s poradovým číslom 3 Ing. R. M.

Zápisnica miestnej volebnej komisie bola podpísaná všetkými členmi komisie a zapisovateľkou 3. decembra 2006 o 2.30 h. Nikto z členov komisie neodmietol zápisnicu podpísať ani neuviedol výhrady k priebehu alebo k výsledku volieb.

Sťažovateľ namietal nezákonnosť volieb starostu obce V. najmä z toho dôvodu, že podľa jeho názoru zamestnankyňa obecného úradu pani B. v rozpore s volebným zákonom navštívila 30. novembra 2006, teda počas volebného moratória, rómsku osadu, „*kde rozdávala balíčky obsahujúce 600 Sk a sladkosti s tým, že im to zasiela terajší pán starosta*

M. H. “ . Ďalej malo dôjsť k nezákonnému ovplyvňovaniu rómskych voličov tým, že „v tom čase volebného moratória zo strany M. H. bolo pustenie vody pre rómsku osadu 1. 12. 2006, hoci im voda netiekla tri mesiace“ , a ďalej aj v súvislosti so začatím výkopových a betonárskych prác 1. decembra 2006, ktorými mali byť vybudované základy sociálnych bytov pre Rómov, pričom v rómskej osade sa mala šíriť správa, že ak Rómovia nepôjdu voliť starostu M. H., výstavba bytov bude zastavená. V ďalšej časti sťažnosti, resp. v jej doplneniach sťažovateľ namietal aj nezákonný postup okrskovej volebnej komisie č. 1 v súvislosti s podozrením, že došlo k pozmeňovaniu hlasovacích lístkov a k nesprávnemu posudzovaniu neplatných hlasovacích lístkov. V okrskovej volebnej komisii č. 3 malo dôjsť k porušeniu volebného zákona tým, že spočítavanie hlasov malo byť vykonávané v dvoch alebo troch miestnostiach, a napokon sťažovateľ namietal nesprávny postup pri uskutočnení volieb v rómskej osade do prenosnej volebnej schránky.

Ústavný súd v rámci dokazovania vypočul spolu 18 svedkov. Svedok Š. K. bol vypočutý opakovane, pričom bol podrobený aj konfrontácii so svedkom Ing. D. M. Na základe vyhodnotenia výpovedí všetkých svedkov, vykonanej konfrontácie, berúc do úvahy písomné vyjadrenia oslovených subjektov, ústavný súd konštatuje, že tvrdenia sťažovateľa, ktorými namieta nezákonnosť volieb starostu obce V., neboli preukázané.

Pokiaľ ide o námietky sťažovateľa týkajúce sa účelového rozdávania balíčkov rómskym voličom, obnovenia dodávok vody do rómskej osady a začatia výstavby sociálnych bytov pre Rómov v čase volebného moratória, ústavný súd konštatuje, že okrem svedkyne Ing. K., ktorá mala z počutia vedomosti o uvedených aktivitách a podľa ktorej tieto aktivity mohli rómskych voličov ovplyvniť, ostatní vypočutí svedkovia nemali o namietaných skutočnostiach žiadne vedomosti. Ani z písomných vyjadrení P., a. s., a obchodnej spoločnosti E. nevyplynulo, že by obnovenie dodávok vody do rómskej osady, resp. začatie výstavby sociálnych bytov 2. decembra 2006 malo nejakú súvislosť s komunálnymi voľbami. Obchodná spoločnosť E. vo svojom písomnom vyjadrení okrem iného uviedla, že začala realizovať výkopové práce skôr, ako bol dohodnutý zmluvný termín začatia výstavby (apríl 2007) z dôvodu hrozby nelegálnej výstavby Rómami v priestore staveniska určeného na výstavbu sociálnych bytov. P., a. s., vo svojom

písomnom vyjadrení zdôraznila, že v období pred komunálnymi voľbami uskutočnenými 2. decembra 2006 jej obec V. nedoručila žiadny podnet na odstávku, resp. obnovenie dodávok vody do obce, resp. niektorej jej časti.

Námietky sťažovateľa poukazujúce na podozrenie, že došlo k nezákonnému pozmeňovaniu hlasovacích lístkov členmi okrskovej volebnej komisie vo volebnom okrsku č. 1 a k nesprávnemu posúdeniu platnosti hlasovacích lístkov, ústavný súd preveroval výpoveďami svedkov, resp. kontrolou volebnej dokumentácie volebného okrsku č. 1 uskutočnenou za prítomnosti účastníkov konania a ich právnych zástupcov. Zo svedeckých výpovedí J. B., J. M., M. P. a Ing. K. K. vyplynulo, že pri sčítavaní hlasovacích lístkov nedošlo k nezákonnému pozmeňovaniu hlasovacích lístkov, resp. takúto možnosť svedkovia kategoricky vylúčili. V súvislosti s námietkami sťažovateľa o nesprávnom vyhodnotení platnosti hlasovacích lístkov ústavný súd už na inom mieste tohto uznesenia konštatoval, že pri kontrole volebnej dokumentácie volebného okrsku č. 1 zistil, že hlasovacie lístky, ktoré boli okrskovou volebnou komisiou č. 1 uznané za neplatné, boli takto uznané v súlade s volebným zákonom.

Osobitnú pozornosť ústavný súd venoval overovaniu námietok sťažovateľa, podľa ktorých v rozpore s volebným zákonom malo dôjsť k nesprávnomu postupu pri uskutočnení volieb do prenosnej volebnej schránky v rómskej osade.

Z výpovedí svedkov J. B., JUDr. J. B., Š. K. a Ing. K. K. nevyplývali také skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné konštatovať porušenie volebného zákona v súvislosti s voľbou do prenosnej volebnej schránky v rómskej osade. Pokusom o ovplyvňovanie voličov členovia okrskovej volebnej komisie na mieste zamedzili tak, že voľby do prenosnej volebnej schránky v rómskej osade boli uskutočnené volebným zákonom aprobovaným spôsobom, pričom bola zachovaná aj tajnosť hlasovania.

Mimoriadnu pozornosť ústavný súd venoval vyhodnoteniu dôkazov, resp. svedeckých výpovedí, ktoré sa týkali námietky sťažovateľa o tom, že k sčítaniu hlasov

vo volebnom okrsku č. 3 malo dôjsť v dvoch, resp. troch miestnostiach bez možnosti vzájomnej kontroly jednotlivými členmi okrskovej volebnej komisie.

Z výpovedí svedkov Š. K. a Ing. Š. J. vyplynulo, že sčítavanie hlasovacích lístkov prebiehalo v dvoch, resp. troch miestnostiach. Naopak, podľa výpovedí Ing. D. M., D. K., A. B., Ž. J. a M. P. sčítavanie hlasovacích lístkov prebiehalo v jednej, resp. v dvoch miestnostiach bez dverí so vzájomnou kontrolou členov okrskovej volebnej komisie, resp. hlasovacie lístky pre voľbu starostu boli sčítavané všetkými členmi okrskovej volebnej komisie v jednej miestnosti a až pri sčítavaní hlasovacích lístkov pre voľbu poslancov sa okrsková volebná komisia rozdelila do dvoch, resp. troch miestností.

Keďže išlo o taký rozpor v tvrdeniach svedkov, ktorý ma zásadný význam na posúdenie zákonnosti uskutočnených komunálnych volieb v obci V., ústavný súd okrem iného vykonal aj konfrontáciu medzi svedkami Ing. D. M. a Š. K. V rámci konfrontácie svedok Š. K. dívajúc sa do tváre svedka Ing. D. M. povedal: *„Keď si prišiel pred koncom, zobral si lístky a odišiel si s nimi na chodbu“*; a na to, otočiac sa smerom k sudcovi spravodajcovi, dodal: *„M. zobral posledné lístky, ako som už uviedol, a odišiel do kuchynky alebo na chodbu.“*

Na základe uvedeného v kontexte so všetkými uskutočnenými výpovedami mal ústavný súd za preukázané, že k sčítaniu hlasovacích lístkov na dvoch, resp. troch miestach, došlo až na konci sčítavania, teda v čase, keď sčítavanie hlasov týkajúcich sa volieb starostu bolo už skončené a sčítavali sa iba hlasovacie lístky kandidátov na poslancov miestneho zastupiteľstva, pričom sťažnosťou bola napadnutá iba nezákonnosť volieb starostu.

Tento záver nevyvrátila ani výpoveď svedkyne A. Š., pozorovateľky vo volebnom okrsku č. 3, ktorá bola prítomná pri sčítavaní hlasov so súhlasom okrskovej volebnej komisie ako nezávislý volič. Svedkyňa povedala, že pri sčítavaní hlasov došlo ku zvade a v miestnosti bolo cítiť napätie, ale na otázku, či by vedela rozlíšiť, kedy prebiehalo sčítavanie hlasov pre starostu a kedy pre poslancov, a kde sa sčítavali hlasy na starostu, svedkyňa uviedla: *„Bolo to v prvej miestnosti, po hodine, keďže tam bolo napätie, sa*

preniesli do druhej miestnosti.“ Na doplňujúcu otázku, či po hodine ešte boli sčítavané hlasy pre starostu, svedkyňa uviedla: „*Ja to neviem uviesť, lebo to bolo celé chaotické, ani si to veľmi nepamätám.*“

Na základe uvedeného ústavný súd uzavrel, že nebolo relevantným spôsobom preukázané tvrdenie sťažovateľa, že došlo k nezákonnému sčítavaniu hlasovacích lístkov týkajúcich sa volieb starostu na dvoch, resp. troch miestach, bez možnosti vzájomnej kontroly jednotlivými členmi okrskovej volebnej komisie.

Sčítavanie hlasov pre poslancov obecného zastupiteľstva ústavný súd nevyhodnocoval, pretože sťažnosťou bola napadnutá iba nezákonnosť volieb starostu obce V.

Napokon ústavný súd konštatuje, že sa svedeckými výpoveďami nepotvrdila ani námietka sťažovateľa voči tomu, že zápisnicu o výsledku volieb vo volebnom okrsku č. 3 mal do sídla miestnej volebnej komisie doručiť jej člen Ing. D. M. sám, bez prítomnosti predsedu, podpredsedu, resp. niektorého člena okrskovej volebnej komisie č. 3.

Ústavný súd vo svojej judikatúre už uviedol, že podstatou zákonnosti volieb do orgánov samosprávy obcí je uskutočnenie volieb v súlade so všetkými právnymi predpismi s právnou silou zákona, ktoré sa týkajú volieb do orgánov samosprávy (PL. ÚS 34/99), pričom zistená nezákonnosť volieb do orgánov samosprávy musí byť v príčinnej súvislosti s takým následkom porušenia práv, ktoré je v konečnom dôsledku porušením ústavného volebného práva a jeho princípov (PL. ÚS 21/94).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu právomoc vyhlásiť voľby za neplatné podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa uplatní iba v prípadoch hrubého, závažného, prípadne opätovného porušenia zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb, ktoré je v konečnom dôsledku porušením ústavného volebného práva a jeho princípov spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Zistené

porušenie musí byť preukázané a spôsobilé priamo ovplyvniť výsledok volieb (PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 5/03, PL. ÚS 19/07).

Ústavný súd berúc do úvahy všetky zistenia a skutočnosti vyplývajúce z rozsiahleho dokazovania konštatuje, že tvrdenia sťažovateľa, na základe ktorých namieta nezákonnosť volieb starostu obce V. konaných 2. decembra 2006, nepredstavujú v okolnostiach daného prípadu také porušenia ústavy a volebného zákona, ktorých rozsah a intenzita mohli podstatným spôsobom reálne ovplyvniť, kto bol v napadnutých voľbách zvolený za starostu obce V.

Z uvedených dôvodov ústavný súd dospel k záveru, že jeho skutkové zistenia v danom prípade neumožňujú vysloviť záver o hrubom alebo závažnom, prípadne opakovanom porušení volebných predpisov pri voľbách starostu obce V. konaných 2. decembra 2006, a preto podľa § 63 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde uznesením sťažnosť sťažovateľa zamietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júla 2008